

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
petter.hojem@regeringskansliet.se

Yttrande över en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige SOU 2016:47

SSAB har mottagit rubricerad remiss och önskar lämna följande synpunkter.

Klimat och luftvård

SSAB är positiva till att betänkandet vid flera tillfällen lyfter fram vikten av att skärpta svenska klimatmål skall ske med bibehållen svensk konkurrenskraft och inte får ske på bekostnad av att industrin flyttar sin verksamhet och därmed ökar utsläppen utomlands. Vidare är vi positiva till det fokus som läggs på behovet av statlig finansiering av forskning och utveckling av nya metoder och tekniker med syfte att minska utsläppen till luft av CO₂ och andra emissioner.

SSAB är positiva till förslaget att utveckla en bred nollutsläppsstrategi för basindustrin. Underlaget i betänkandet visar att beredningen har en god insikt i vilka svårigheter det innebär att minska utsläppen från bl a stålindustrins processer. Betänkandet beskriver också att behovet av basmaterial fortsatt kommer att vara stort globalt och att konkurrensen är hård. För att möjliggöra den teknikutveckling som är nödvändig för att minska utsläppen krävs därför en samverkan mellan industrin och staten. Det är också positivt att beredningen poängterar att en satsning på forskning, utveckling och demonstration av ny processteknik inom järn- och stålindustrin (t.ex. vätgasreduktion) ska prioriteras.

Beredningen förslår att alla politikområden ska integrera klimataspekten samt att alla utgiftsområden konsekvensanalysernas med avseende på effekter för klimatet, särskilt i samband budgetarbetet. Vi anser att det är viktigt att balans uppnås mellan olika samhällsmål. Det gäller inte minst balans mellan klimatpolitiken och närings- och innovationspolitiken. Det är av yttersta vikt att klimatpolitiken inte överordnas alla andra viktiga samhällsutmaningar för politiken att hantera. För att företagen skall kunna ta fram och utveckla nya lösningar, tekniker och tekniska innovationer samt för att dessa skall kunna tas fram och implementeras i tid behöver de stödjas inom både närings- och innovationspolitiken.

EU-ETS

I betänkandet slås fast att "*Målet år 2045 förutsätter höjda ambitioner i EU:s utsläppshandelssystem (EU-ETS).*" EU-ETS är det huvudsakliga styrmedlet för den handlande sektorn. Syftet med EU-ETS är att nå utsläppsminskningar på det mest kostnadseffektiva sättet inom EU. Höjda ambitioner innebär alltså inte nödvändigtvis att utsläppen måste minska i Sverige. I EU-ETS finns också vissa mekanismer för att hantera att industrin som ingår i systemet agerar på en global marknad med konkurrenter utanför EU. Trots det är

EU-ETS redan i nuvarande utformning och med de förslag som ligger inför den fjärde handelsperioden ett mycket skarpt styrmedel som innebär kostnader för konkurrensutsatta företag trots goda koldioxideffektiva processer.

Transporter

Transportsystemet står för ungefär en tredjedel av de totala växthusgasutsläppen i Sverige och omkring 50 procent av utsläppen i den icke-handlande sektorn. Det är därför naturligt att transportsektorn är i fokus för miljömålsberedningens betänkande.

Samtidigt har transporter en avgörande roll för människor och företag i vardagen. Sverige är ett litet handelsberoende land i Europas utkant med långa transportavstånd inom landet och till de viktigaste marknaderna. Valfungerande logistikkedjor för både import och export är en viktig förutsättning för att svenska företag ska kunna konkurrera på världsmarknaden och således avgörande för välfärden i Sverige. Transporter har en avgörande betydelse för den svenska handelsberoende ekonomins konkurrenskraft.

SSAB anser att politikens fokus bör ligga på att uppnå den långsiktiga målsättningen om nettonollutsläpp istället för att sätta upp delmål och sektorsmål till 2030. Vi ställer oss bakom förslaget från Svenskt Näringsliv om att bilda ett nationellt råd för minskad klimatpåverkan från transportsektorn. Förebilden för rådet bör vara det nollvisionsarbete som länge bedrivits gällande trafiksäkerhetsfrågor.

Utsläppen från transporter måste minska, men det behöver inte betyda att transportarbetet samtidigt minskar. SSAB delar därför inte beredningens transportsnåla synsätt, eftersom det hindrar företagets konkurrenskraft. Målet bör istället vara ökad transporteffektivitet, vilket bidrar till både ökad konkurrenskraft och minskad miljöpåverkan.

Stålindustrin som transportköpare strävar kontinuerligt efter att introducera åtgärder som syftar till ökad transporteffektivitet, till exempel genom att nyttja olika kombinerade och mer intelligenta transportlösningar, vilket också ger bättre transportekonomi. Ett exempel på detta är samordningen av SSABs och LKABs transporter längs Norrlandskusten.

Flyg och sjöfart

Stålindustrin är beroende av sjötransporter för både export av färdiga varor och import av insatsvaror till produktionen. Stålindustrin har också betydande internationella kontakter, vilket ställer krav på hög tillgänglighet världen över. SSAB delar beredningens syn på att även sjöfarten och flyget ska bära kostnaderna för sina utsläpp och klimatpåverkan och att detta bäst kan göras genom att medverka till internationella lösningar. Utrikesflyg och sjöfart är båda globala till sin karaktär och således bör även lösningarna finnas genom internationella samarbeten inom IMO och ICAO. Inom dessa arenor och inom EU kan Sverige gärna vara pådrivande för att utvecklingen ska gå snabbare i önskad riktning. Däremot anser SSAB inte att Sverige ska driva på för att EU ensidigt ska vidta åtgärder i väntan på globala överenskommelser. Regionala särregler kommer att skada konkurrenskraften för industrin i Europa.

Stålindustrin bidrar till minskad klimatpåverkan

Stora delar av den svenska stålindustrin är världsledande när det kommer till emissioner kopplade till sin produktion och ett löpande arbete pågår för att ytterligare effektivisera och minska sitt energibehov och sina utsläpp.

Mot bakgrund av detta anser vi att i linje med resultaten från den forskning som t.ex. Astrid Kander gör bör ett mål med förbättrad koppling till uppföljning av utsläpp kopplade till import och export övervägas. Om Sverige exporterar produkter vilka sänker utsläppen globalt borde detta kunna räknas som positivt för måluppfyllelsen även om det innebär högre utsläpp lokalt i Sverige.

Stålindustrin kan vidare bidra mycket konkret till att minska transporternas klimatpåverkan genom att erbjuda smarta material och applikationer, vilket i sin tur leder till lägre utsläpp, energieffektivare produkter och hushållning med naturresurser.

Borlänge 2016-10-20

Jonas Larsson,
Miljöchef SSAB